

ANESTEZIYA (NARKOZ) HOZIRGI KUNDA EMG MUHIM SOHA?

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi

MAXMUDOVA LOLAXON SADULLOYEVNA

Annotatsiy: Hozirgi kunda anesteziyani yo'lga qo'yish borasida ko'plab ishlar olib borilmoqda ,ammo rivojlangan mamlakatlar tibbiyoti bu soha juda ehtiyotkorlik va ko'plab mablag' talab etishini ko'rsatdi. Anesteziya tibbiyotning eng muhim va kerakli sohasidir. Bu sohani rivojlantirmasak tibbiyot rivojlanmaydi.

Abstract: Currently, a lot of work is being done to establish anesthesia, but medicine in developed countries has shown that this area requires great care and a lot of money. Anesthesia is the most important and necessary area of medicine. If we do not develop this area, medicine will not develop.

Аннотация: В настоящее время ведется большая работа по внедрению анестезии, но медицина развитых стран показала, что эта область требует большого внимания и больших денег. Анестезия – важнейшая и необходимая область медицины. Если мы не будем развивать эту сферу, медицина не будет развиваться.

Anesteziya nima?

Anesteziya protseduralar yoki jarrohlik paytida og'riqni his qilmaslik uchun dori vositalarini (anestetik deb ataladi) qo'llashni anglatadi. Anesteziklar sizning nervlaringizdan miyadagi markazlarga protsedura joyidagi sezgir signallarni vaqtincha bloklaydi.

Anesteziyaning har xil turlari turli yo'llar bilan ishlaydi. Ba'zi anestezik dorilar tanangizning ayrim qismlarini hissizlantiradi. Boshqa anesteziklar miyangizni

xiralashtiradi, shuning uchun siz ko'proq invaziv jarrohlik muolajalar orqali uxlashingiz mumkin.

Anesteziya turlari

Tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderingiz foydalanadigan behushlik protsedura turi va hajmiga bog'liq. Variantlar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Lokal behushlik: Bu sizning tanangizning kichik qismini hissizlantiradi. Provayderlar odatda katarakt jarrohligi yoki teri biopsiyasi kabi minimal invaziv muolajalar uchun lokal behushlikdan foydalanadilar. Jarayon davomida siz hushyorsiz.

- Sedasyon: "Qorong'i uyqu" deb ham ataladigan sedasyon sizni uxlab qoladigan darajada bo'shashtiradi, lekin muloqot qilish uchun kerak bo'lganda uyg'onishingiz mumkin. Ko'pincha sedasyon bilan amalga oshiriladigan protseduralarga donolik tishlarini olib tashlash, yurak kateterizatsiyasi va ba'zi kolonoskopiyalar kiradi. Siz butunlay behush bo'lmasangiz ham, protsedurani eslay olmaysiz.

- Mintaqaviy behushlik: Mintaqaviy behushlik tanangizning katta qismidagi og'riqni, masalan, a'zo yoki ko'krak ostidagi barcha narsalarni bloklaydi. Masalan, tug'ruq og'rig'ini engillashtiradigan epidural yoki qo'l jarrohligi uchun qo'l blokirovkasi. Provayderlar sedasyondan tashqari mintaqaviy behushlikni ham qo'llashi mumkin yoki uni o'zi boshqarishi mumkin.

- Umumiy behushlik: Ushbu davolash sizni behush va og'riq yoki boshqa ogohlantirishlarga befarq qiladi. Provayderlar ko'proq invaziv muolajalar yoki bosh, ko'krak yoki qorin bo'shlig'idagi operatsiyalar uchun umumiy behushlikdan foydalanadilar.

Agar sizda kichik maydonni uyushtirishni talab qiladigan nisbatan oddiy protsedura bo'lsa, protsedurani amalga oshiruvchi provayder ko'pincha mahalliy og'riqsizlantiruvchi vositani qo'llaydi. Keyinchalik murakkab va invaziv muolajalar uchun anesteziolog shifokor anestezik dori-darmonlarni buyuradi va operatsiyadan oldin, operatsiya paytida va undan keyin og'riqni boshqaradi. Anesteziologga qo'shimcha ravishda sizning anesteziya guruhi quyidagilarni o'z ichiga olishi mumkin:

- Treningdagi shifokorlar (stendlar yoki rezidentlar).
- Sertifikatlangan ro'yxatdan o'tgan hamshira anesteziisti (CRNA).
- Sertifikatlangan anesteziolog yordamchisi (CAA).

Anesteziyaga qanday tayyorgarlik ko'rishim kerak?

Tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderingiz siz qabul qilayotgan dori-darmonlar, vitaminlar va boshqa qo'shimchalarning joriy ro'yxatiga ega ekanligiga ishonch hosil qiling. Ba'zi dorilar anesteziya bilan o'zaro ta'sir qilishi yoki asoratlar xavfini oshirishi mumkin. Shuningdek, siz:

- Agar boshqacha ko'rsatilmagan bo'lsa, kasalxonaga borishdan sakkiz soat oldin ovqat va ichimliklardan saqlaning.
- Yurak va o'pka salomatligini yaxshilash uchun protseduradan bir kun oldin bo'lsa ham chekishni tashlang. Eng yaxshi natijaga erishish uchun uchrashuvdan ikki hafta oldin chekishni to'xtating.
- Provayderingiz tomonidan ko'rsatilgandek, protseduradan bir-ikki hafta oldin o'simlik qo'shimchalarini olishni to'xtating.
- Jarayondan kamida 24 soat oldin erektil disfunktsiya uchun Viagra® yoki boshqa dori-darmonlarni qabul qilishni to'xtating.
- Tibbiy xizmat ko'rsatuvchi provayderingiz tomonidan ko'rsatilgandek, ba'zi (lekin hammasi emas) qon bosimi dori-darmonlarini bir qultum suv bilan oling.

Anesteziya odatda emizikli odamlar va ularning chaqaloqlari uchun xavfsizdir. Anesteziyaning barcha turlarida, shu jumladan umumiy behushlikda ishlatiladigan dorilar tizimingizni tezda tark etadi. Sizning shifokoringiz umumiy behushlikdan keyin birinchi ona sutini sog'ishni tavsiya qilishi mumkin. Buni e'tiborga olish kerakmi yoki yo'qligini provayderingizdan so'rang.

Anesteziya sog'liqni saqlash sohasidagi eng muhim va keng qo'llaniladigan kashfiyotlardan biridir. Anestezika tufayli siz katta yoki kichik barcha turdagi operatsiyalarni bemalol va xavfsiz bajarishingiz mumkin. Anesteziyadan oldin asabiylashish odatiy holdir. Agar sizda aniq savollar bo'lsa, tibbiy yordam ko'rsatuvchi

provayderingiz bilan gaplashing. Ular yordam berish uchun shu yerda. Ular sizga qaysi turdagi behushlik to'g'ri kelishini aniqlashga yordam beradi va siz bilan nima kutish kerakligi haqida gaplashadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. American Association of Nurse Anesthetists. All About Anesthesia (<https://www.aana.com/patients/all-about-anesthesia>). Accessed 5/30/2023.
2. American Society of Anesthesiologists. Anesthesia 101 (<https://www.asahq.org/whensecondscount/anesthesia-101/>). Accessed 5/30/2023.